

Eduskunnan tietoyhteiskuntatyöryhmän
seminaari

10.11.2009

”Jokapaikan tietotekniikan
yhteiskunnalliset haasteet”

Yksityisyys, tietosuoja
ja tietoturva

- miten turvataan kansalaisten
oikeus yksityisyyteen

Reijo Aarnio
Tietosuojavaltuutettu
Tietosuojavaltuutetun toimisto

MITÄ YKSITYISYYS ON ?

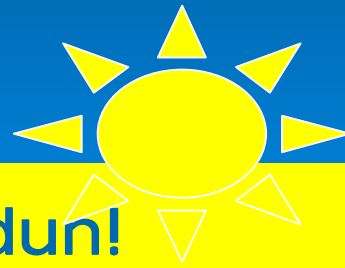
- * Perustuslaki 10 § => perusoikeus; poikkeuksista on säädettävä lailla
- * Oikeus vaikuttaa ja päättää itseään koskevien tietojen käsittelystä
- * Oikeus tietää tietojensa käsittelystä
- * Oikeus järjestää yksityiselämänsä ilman perusteetonta ulkopuolisten puuttumista
- * Oikeus tulla arvioiduksi virheettömien ja tarpeellisten tietojen perusteella
- * Oikeus luottaa tietoturvallisuuteen
- * Oikeus tulla kohdelluksi muiden perusoikeuksien mukaisesti
- * Oikeus saada tietoonsa perusteet, joihin automaattiset päätökset perustuvat
- * Oikeus saada apua riippumattomalta, itsenäiseltä [valvontavir.com](https://www.valvontavir.com).
- * Tahtotila: ”toisen herkkyytilaa on vaikea arvioida”

Mihin näitä oikeuksia tarvitaan?

Nämä oikeudet turvaavat:

- ▶ OIKEUKSIEMME PUOLUSTAMISEN
- ▶ perusoikeuksiemme toteutumisen
- ▶ ihmisarvoisen kohtelun
- ▶ yksilön itsemääräämisoikeuden
- ▶ kunnian
- ▶ syrjimättömyyden
- ▶ yhdenvertaisuuden kansalaisina
- ▶ sananvapauden
- ▶ osallistumisen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon

Hyvän elämänlaadun!

TIETOSUOJADIREKTIIVI 95/46/EY

Resitaalin 2) -kohta:

“Tietojenkäsittelyjärjestelmät on tehty palvelemaan ihmistä; järjestelmiä käytettäessä on kunnioitettava yksilöiden perusoikeuksia ja –vapauksia heidän kansalaisuudestaan tai asuinpaikastaan riippumatta, erityisesti oikeutta yksityisyyteen, ja osallistuttava taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen, kaupan kehittämiseen sekä yksilöiden hyvinvoinnin lisäämiseen.”

Euroopan ihmisoikeussopimus 8 artikla

EU:n perustamissopimus 8 artikla
Yleinen tietosuojadirektiivi 95/46/EY
Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 02/58/EY
muut direktiivit
kansalliset lait

U o E
Recom 87(15)
Schengen
Europol
Eurodac
CIS

I Pilari

III Pilari

Kansainvälisesti arvioiden tietosuojalainsäädäntö on laajentunut ja rekisteröityjen oikeudet ovat parantuneet viime vuosikymmeninä. Tätä tietosuojan "sateenvarjoa" kuvaa oheinen kaavio (ei tyhjentävä):

- * Copland vs. U.K.
- * 15% yrityksistä uhkaa liikesalaisuuksien vuoto

- LISSABONIN SOPIMUS
- PUITEPÄÄTÖS

EU:N PERUSOIKEUSKIRJA – LISSABONIN SOPIMUS

II LUKU: VAPAUDET

7 artikla

Yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen

Jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan.

8 artikla

Henkilötietojen suoja

1. Jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan.
2. Tietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. Jokaisella on oikeus tutustua niihin tietoihin, joita hänestä on kerätty, ja saada ne oikaistuksi.
3. Riippumaton viranomaisen valvoo näiden sääntöjen noudattamista.

PRIVACY

Henkilörekisterilaki
1 §

”...yksityisyyden sekä hänen etujensa ja oikeuksiensa suojelemiseksi...”

- YKSITYISYYS
- EDUT > < HAITAT
- USA, APEC
- CLOUD COMPUTING
- STANDARDIT

TIETOSUOJA

Henkilötietolaki
1 §

”...ja muita yksityisyyden suojaa turvaavia perusoikeuksia...”

- ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS
- YKSITYISYYTTÄ EI MÄÄRITELTY
- OIKEUS <-> OIKEUDEN LOUKKAUKSET

UBIIKKI YHTEISKUNTA

roolimme teknologioiden käyttäjinä on nopeasti muuttumassa

lukija	▶	tarinankertoja
katsoja	▶	aktiivinen pelaaja
passiivinen kuuntelija	▶	aktiivinen keskustelija
käyttäjä	▶	kehittäjä
kuluttaja	▶	tuottaja
kokija	▶	osallistuja

JOHTOPÄÄTÖS

Tietosuoja on eräs demokratiaan liittyvä arvo. Sen juuret ovat syvällä ihmisoikeuksissa ja niihin perustuvissa eurooppalaisissa arvoissa.

Ubiquitous computing voi pahimmillaan tai oikeastaan varmasti uhata näitä arvoja.

- ▶ tarvitaan koko yhteiskunnan lävitse kulkevaa arvokeskustelua.

Havaintoja:

- Arvopohja
- Eduskunnan rooli
- Tietoturvallisuuslaki ?!
- Data Breach Notification
- Identiteettivarkaudet
- Luotettavuus

KIITOS KUUNTELUSTA!

Lisätietoja:
www.tietosuoja.fi